

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı

MATERYAL SEÇME SÜRECİ

YRD. DOÇ.DR. M. BETÜL YILMAZ

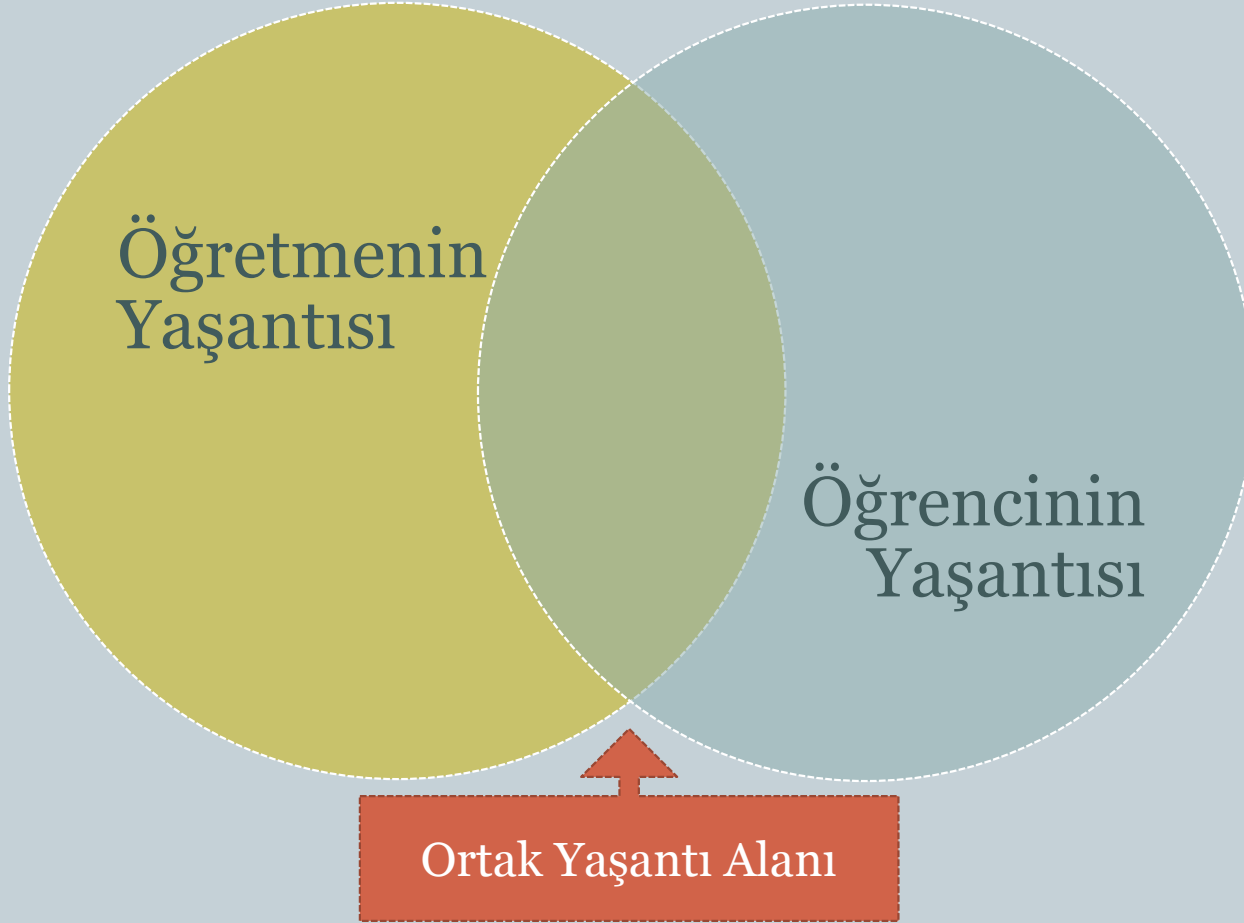
Etkili İletişim İçin

2

- Ortak yaşantı alanı oluşturma
- Mesajı anlaşılır şekilde kodlama
- Alıcı hakkında doğru bilgilere sahip olma
- Azami sayıda duyu organına ulaşma
- Alıcıyı da etkin kılma

Etkili İletişim İçin Ortak Yaşantı Alanı

3

Davranış Bilimleri Alanındaki Araştırma Sonuçlarından Bazıları

4

1. Kaynak ve alıcının mesaj ile ilgili ortak yaşantı alanı ne kadar büyükse aralarındaki iletişim o kadar anlamlı ve öğrenme açısından o kadar verimli olur.
2. Mesajın alıcı tarafından anlaşılabilmesi için kaynak, mesajını, alıcının çözebileceği, yani önceden öğrenmiş olduğu, sembollerle kodlamış olmalıdır.
3. Kaynak ve alıcı birbirleri hakkında ne kadar çok bilgi sahibi iseler, aralarındaki iletişim o kadar iyi ve verimli olur.

Etkili İletişim İçin

Mesajı anlaşılır şekilde kodlanması

5

"Ordövr olarak Les Langoustines avec Linguini,
çorbalardan Soupe al'oignon gratinee, ardından ana
yemek olarak Les Rigatonis Tomba au Fromage ve
tatlılardan Courgette soufflé öneririm Madam"

(C) 2000 Cartoon Factory

Etkili İletişim İçin

Alıcı hakkında doğru bilgi sahibi olma

6

Etkili İletişim İçin

Alıcı hakkında doğru bilgi sahibi olma

7

Etkili İletişim İçin

Kullanılan duyuların öğrenmeye etkisi

8

Öğretim Ortamında Etkili İletişim İçin **Yaparak / yaşayarak öğrenme**

9

Öğretim Ortamında Etkili İletişim İçin **İletişime Dayalı öğretim Ortamı**

10

Yaşantı Konisi (Dale)

11

Öğretim Ortamında Etkili İletişim

12

Bunun için öğretmenin;

- mesajın içeriğinin ve iletilme biçiminin dikkatlice düzenlenmesini,
- öğrenenin davranışlarında kalıcı izli bir etki bırakan özelliklere sahip bir öğretim süreci tasarlayabilmeyi
- bu süreç tasarlanırken öğrenene keyif veren bir yapı içinde olmasına dikkat edilmesini,
- öğretim ortamının gönüllü ve çift yönlü etkileşimi yaratan bir yapıda olmasını sağlaması gerekir.

- Yaparak yaşayarak öğrenme
- İletişime dayalı öğrenme ortamı

Neye ihtiyaç var?

Etkili Öğretim Ortamı Oluşturmak İçin

14

- Ortak yaşantı alanı oluşturma
- Mesajı anlaşılır şekilde kodlama
- Alıcı hakkında doğru bilgilere sahip olma
- Azami sayıda duyu organına ulaşma
- Alıcıyı da etkin kılma

**Öğretim
Materyali**

Öğretim Materyali

15

- Öğretimde verilecek mesajın
 - doğru kodlanmış bir şekilde,
 - mümkün olduğu kadar çok sayıda duyu organını da işin içine katarak
 - öğreneni aktif kılarakulaştırılabilmesi için “materyal”den faydalanılır.

Materyalin Yararları

16

- Öğrencilerin **ilgilerini çekerek** derse katılmalarını sağlar.
- **Farklı** öğrenme biçimlerine sahip **öğrencilere** hitap eder.
- **İçeriği basitleştirerek** öğrenmeyi kolaylaştırır.
- **Soyut kavramları somutlaştırarak** öğrenmenin kalıcılığını artırır.
- Öğretim **ortamını zenginleştirir**.
- İçeriğin **tutarlı bir sıra ile sunulmasına** olanak sağlar.
- Zamandan ekonomi sağlar.

Ne için?

17

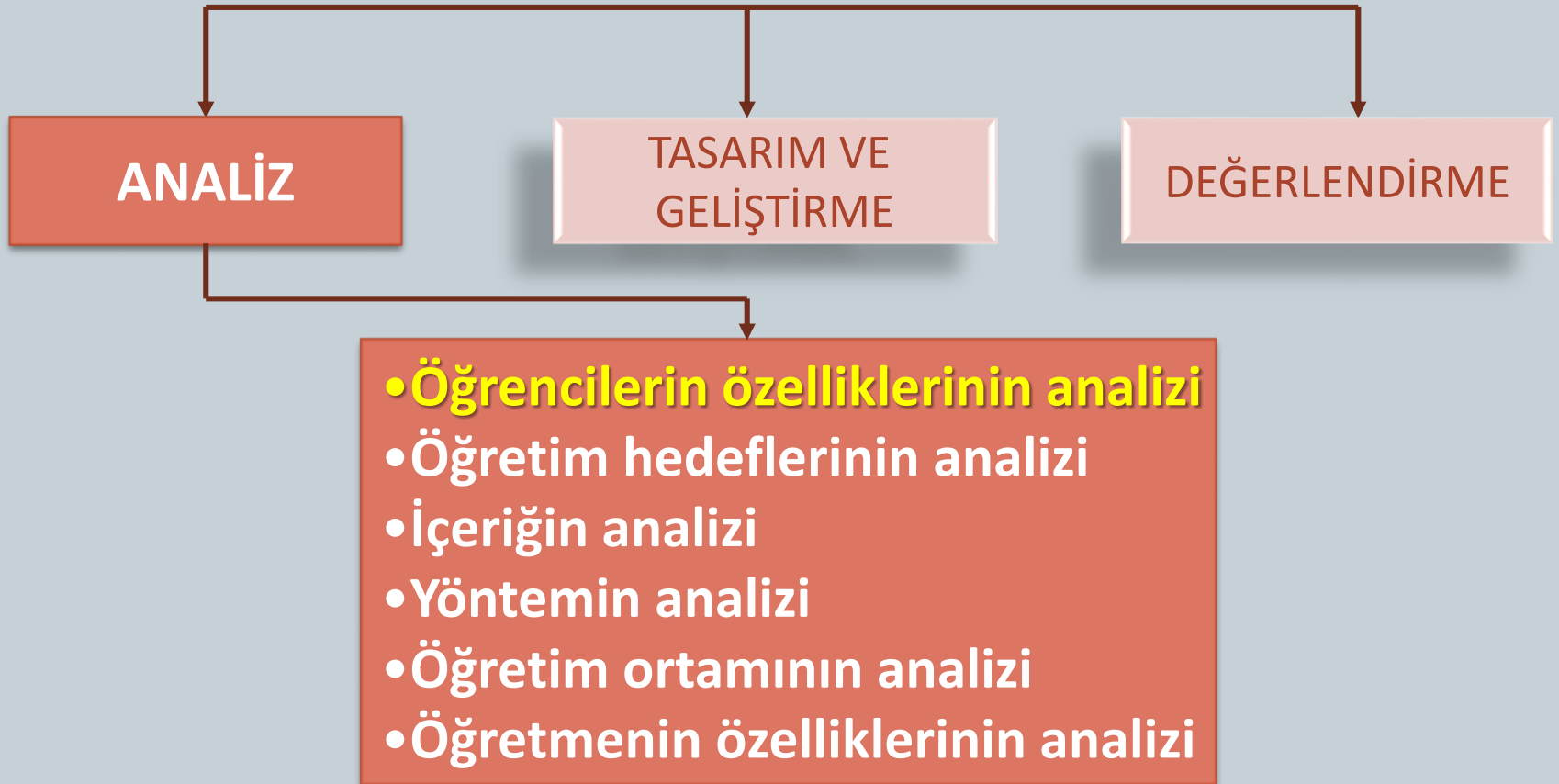
- **Materyal,**
 - öğretilecek konuyla alakalı alt konular arasındaki ilişkileri modellemek için
 - öğreneni etkin kılmak için
 - anlaşılması güç konuları somutlaştırmak, resmetmek vb. için
- hazırlanır/kullanılır.**

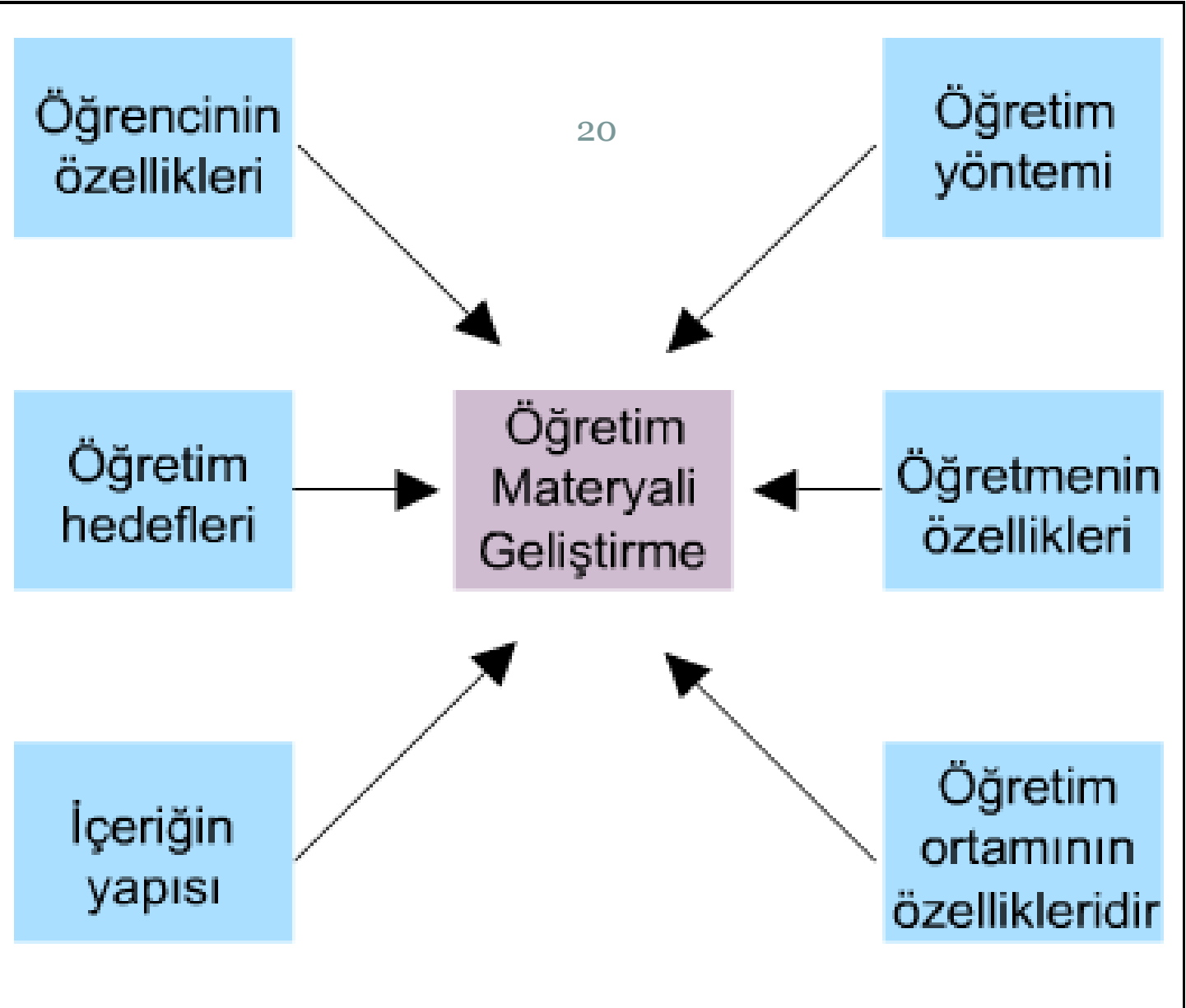
Öğretim Materyali Geliştirme

18

Öğretim Tasarımı

19

Öğrenenin Özellikleri

21

- Hangi özellikleri??

Öğrenenin Özellikleri

22

- Zihinsel gelişim düzeyi
- Bilişsel giriş davranışları
- Öğrenme stili
- Duygusal ve sosyal gelişim düzeyi
- Öğrenme arzusuna
- Soyut kavramları somutlaştırabilme yeteneği
- Öğrenme hızı ve kapasitesi

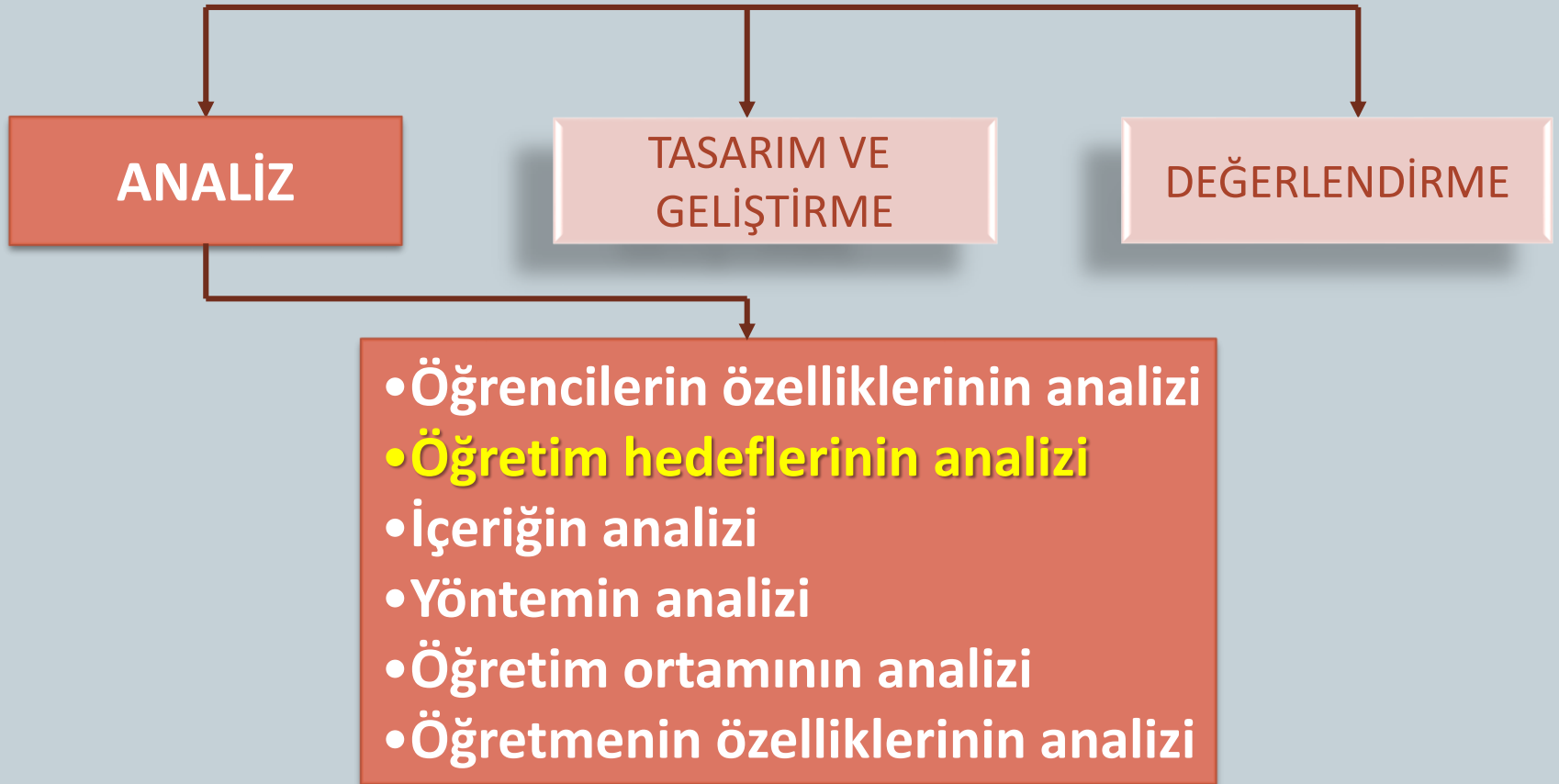

Öğretim Tasarımı

26

Öğretim Hedefleri

27

- Neden önemli?

Öğretim Hedefleri

28

- Materyalin öğrenciye kazandıracağı davranışın, **dersin kazanımları ile tutarlı olması** çok önemlidir.

Hangi hedef davranışa hizmet etmeyen materyal ne kadar renkli, canlı, iyi tasarlanmış olursa olsun, öğrencinin öğrenmesine bir katkı sağlamayacaktır.

- Materyal sadece öğrencinin derse ilgisini çekmek amacıyla hazırlanmaz.

Asıl amaç, öğrencinin öğrenmesine yani, yeni bir davranış kazanmasına ya da pekiştirmesine yardımcı olacak bir materyal hazırlayabilmektir.

Kazanımların Sınıflandırılması

29

- **TAKSONOMİ**

Sınıflama yapılarak, öğrenme ürünlerinin

- ✦ en basitten karmaşığa,
- ✦ kolaydan zora,
- ✦ birbirinin ön koşulu olacak şekilde

aşamalı olarak sıralanmasıdır.

Bloom Taksonomisi

30

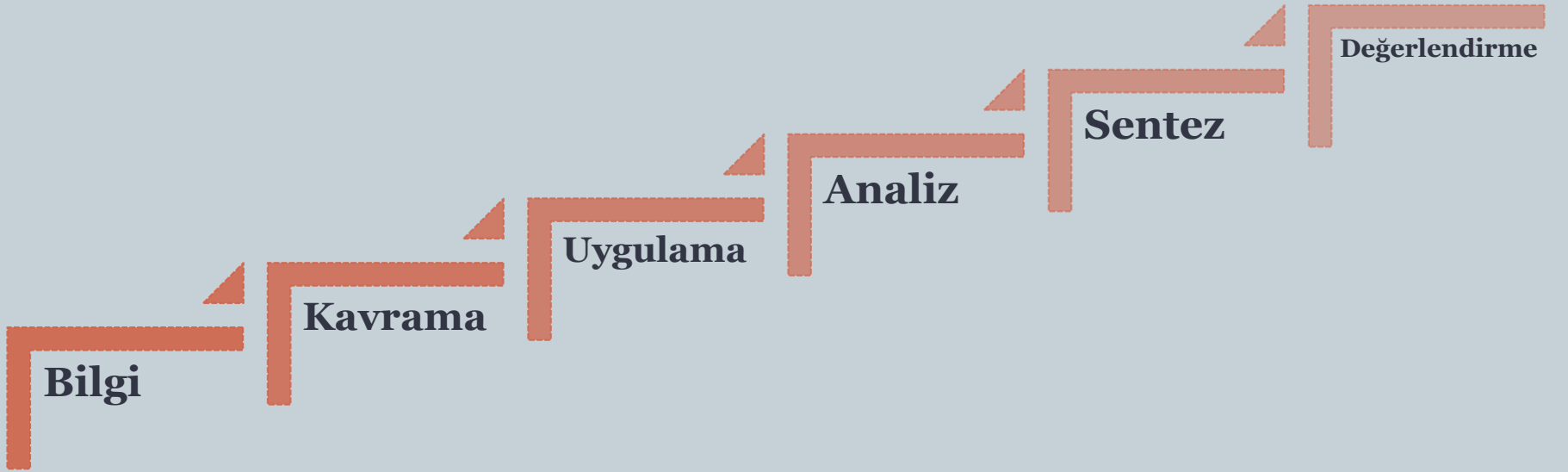
Bilişsel

Duyuşsal

Psikomotor
(Devinimsel)

Bilişsel Alan Taksonomisi

31

Duyuşsal Alan Taksonomisi

32

Alma

Tepkide bulunma

Deęeri kabullenme

Deęeri yeęleme

Deęere adanmışlık

**Deęeri
kavramsallaştırma**

Deęeri örgütleme

Genellemiş örüntü

Devinimsel Alan Taksonomisi

33

Algılama

Kurulma

Kılavuzla Yapma

Mekanikleşme

**Beceri haline
getirme**

**Duruma
uydurma**

Yaratma

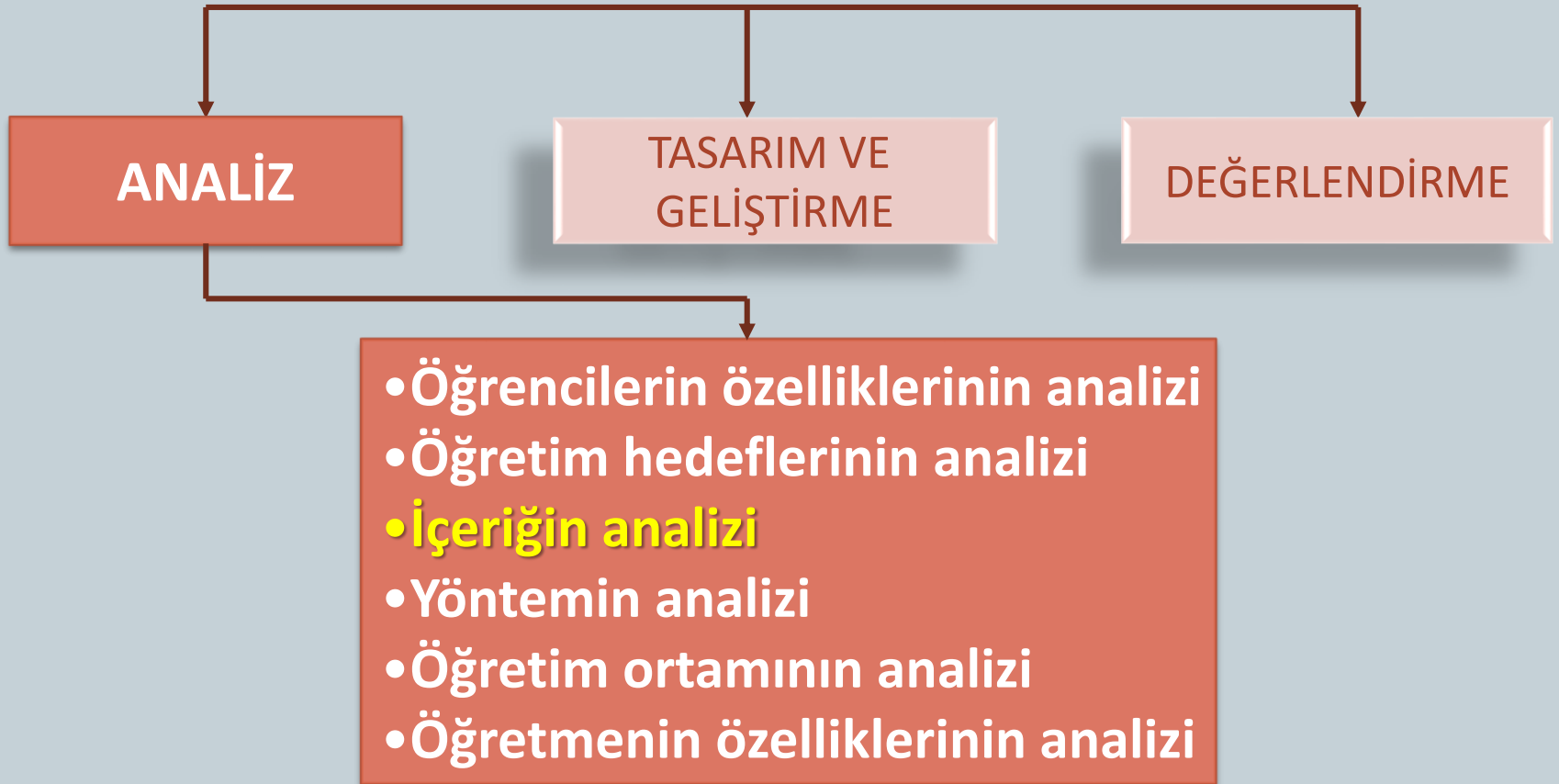
Neden Hedefleri Analiz Etmeliyiz?

34

- Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor hedefler için en uygun materyal türünü belirlemek önemlidir.

Öğretim Tasarımı

35

İçeriğin Analizi

36

- Kazanımları gerçekleştirmek için nasıl bir içerik yapılandırılmalıdır?
- Kazanım ve içeriği destekleyici öğretim materyalinin içeriği ne olmalıdır?

İçeriğin Analizi

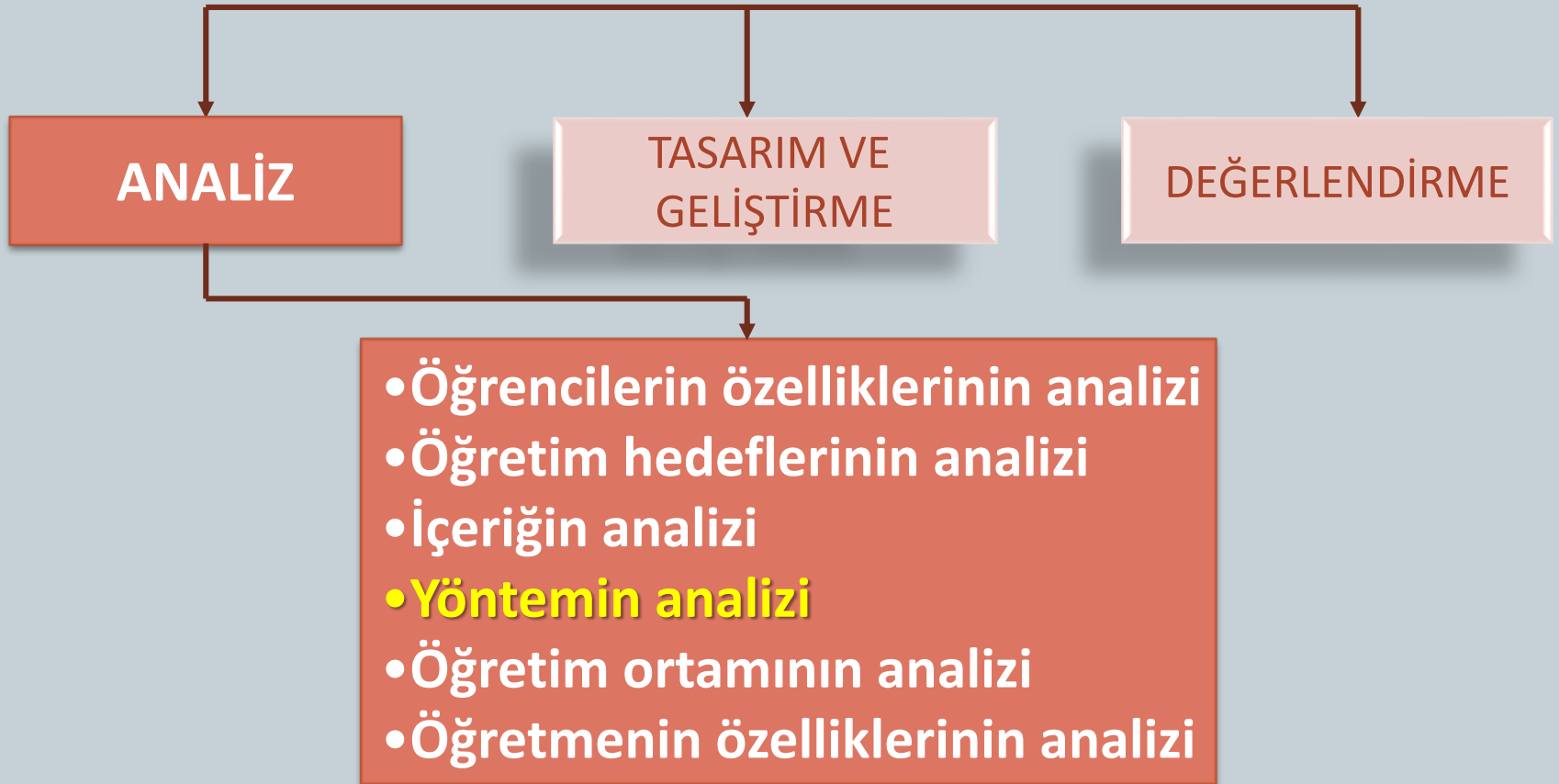
37

1. Materyalin yapısı metin biçiminde mi , resim, şema veya grafik biçiminde mi olacak?
2. Materyal dersin içeriği ile tutarlı ve destekleyici nitelikte mi?
3. Materyal, önemli ve özet bilgileri içermekte midir?
4. Basit, sade, anlaşılır bir dil kullanılmış mı?
5. İçerdiği bilgiler doğru mu?
6. Öğrencinin dikkatini önemli noktalara çekmekte mi?
7. Soyut kavramların somutlaştırılmasına yardımcı olmakta mı?

Öğretim Tasarımı

38

Hangi Yöntem / Teknik

39

- Düz anlatım
- İşbirlikli öğrenme
- Proje tabanlı öğrenme
- Soru / Cevap
- Gösterip yaptırma

Öğrenme Durumları

40

- Dikkat çekme
- Hedeften haberdar etme
- Ön bilgileri açığa çıkarma
- İçeriği sunma
- Öğrenmeye rehberlik
- Davranışı ortaya çıkarma
- Dönüt verme
- Performansı değerlendirme
- Kalıcılık ve transferi sağlama

Materyal ne için kullanılacak?

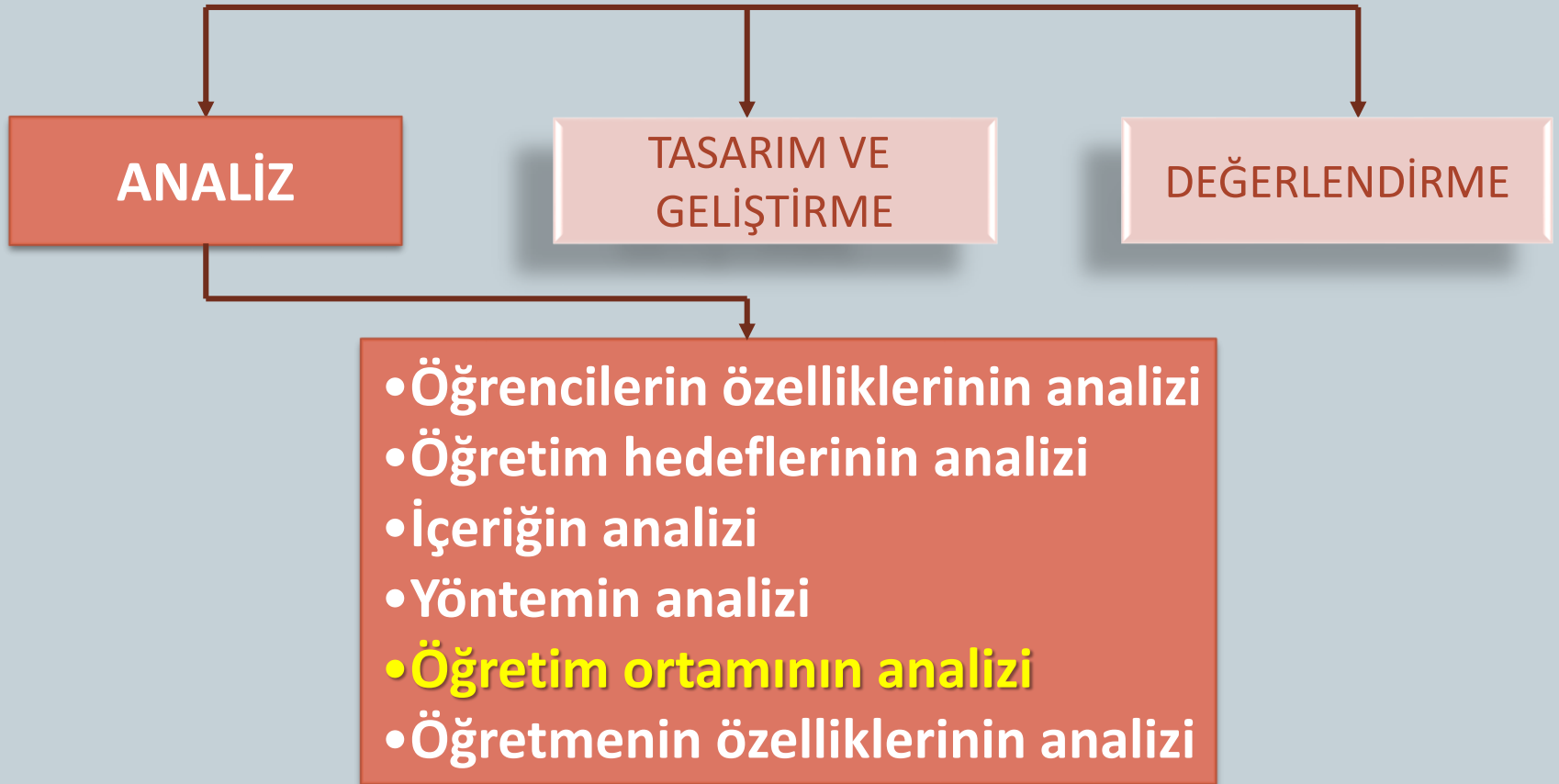
41

- Materyal dersin girişinde, sadece öğrencinin derse ilgisini ve dikkatini çekmek amacıyla mı?
- Öğrencilerin soyut bir kavramı somutlaştırmalarına yardımcı olmak amacıyla mı?
- Yeni bir bilgiyi sunmak amacıyla mı?
- yoksa alıştırma, tekrar amacıyla mı?
- Yeni ve eski öğrenmeler arasında ilişki kurmak için mi?
- Motivasyonu sağlamak için mi?
- Uygulama ortamı sağlamak amacıyla mı?

- Geliştirecek materyal çalışma yaprağı mı, power point sunusu mu, video mu, multimedia materyali mi olmalı?
- Bu kararı verirken, öğrenciye kazandırılacak hedef davranışın özelliği göz önünde bulundurulması önemlidir. Ayrıca, her bir farklı materyalin öğrenciye sunacağı farklı avantajlar veya sınırlılıklar vardır; materyallerin bu özelliklerini de dikkate alması önemlidir

Öğretim Tasarımı

43

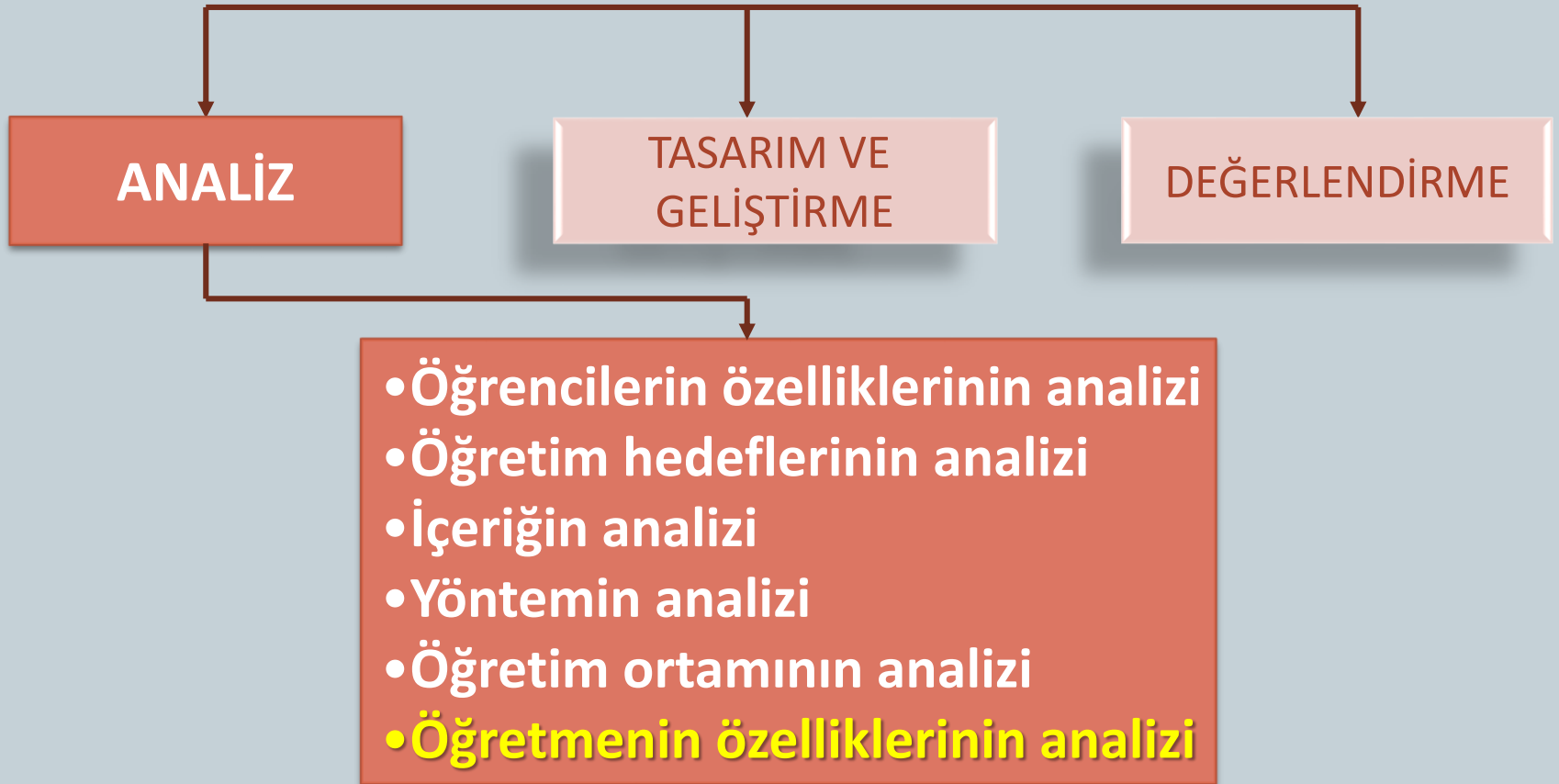
Ortamin Analizi

44

- Zaman
- Öğretim ortamının düzeni
- Araç-gereç durumu,
- Öğretmenin yeterliliği ve tutumu
- Sınıftaki öğrenci sayısı

Öğretim Tasarımı

45

Öğretmenin Özellikleri

46

- Öğrencilerinin gelişim özelliklerini bilen
- Öğretimde materyal kullanımının yararına inanan
- Materyal üretebilen (yaratıcı)

Kaynaklar

47

- Yalın, Halil İbrahim. Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme.
- Orhan, Feza. EMTK dersi Ppt sunuları.
- Adıgüzel, Oktay. EMTK ders notları.